

אזרחות פעילה

מטרות:

- לאפשר למשתתפים לבחון את תחומי מעורבותם החברתית.
- לברר מה בין אזרחות פסיבית לאזרחות פעילה.

עזרים:

- בריסטולים, כלי כתיבה.
- מדבקות בצבעים שונים (לפחות 7-8 צבעים).

מהלך הפעילות

שלב א' – זוגי במליאה

המשתתפים יתחלקו לזוגות ויספרו אחד לשני על חוויה משמעותית שהיו מעורבים בה בעת פעילות התנדבותית (התרמה, חונכות, תנועת נוער, מחויבות אישית, חלוקת מזון ועוד).

כל אחד מבני הזוג מספר במליאה על החוויה ששמע מבן זוגו, ומתייחס לשאלות הבאות:

- מדוע בחר לספר אירוע זה?
- אילו רגשות נלוו לחוויית ההתנדבות?

שלב ב' – קבוצתי

המשתתפים מתחלקים לקבוצות בנות 4-5 משתתפים. כל קבוצה מקבלת בריסטול וכן מדבקות במספר צבעים. כל צבע מייצג מסגרת פעילות בה משתתפים בני הנוער (לדוגמה: כיתה, בית ספר, תנועת נוער, משפחה, קהילה, ארגונים אחרים). כל משתתף ידביק על גבי הבריסטול את המדבקות המייצגות את המסגרות בהן הוא פעיל.

שאלות לדיון:

1. איזו תמונת מצב עולה מפיזור המדבקות על הבריסטול?
2. באילו מסגרות אתם נוטים לפעול? מדוע?
3. מה הם תחומי הפעילות ההתנדבותית המועדפת עליכם בכל אחת מהמסגרות שמופיעות על הבריסטול?

הקבוצה תגבש עמדה בנוגע לשאלה הבאה, ותציג אותה במליאה:

- מדוע חשוב לנו לצאת להתנדבות? מה מניע אותנו להתנדב ומה עלול למנוע מאיתנו להתנדב?

שלב ג' – במליאה

- דיווח הקבוצות.

שאלות לדיון:

1. מהם תחומי הפעילות המועדפים העולים מהתמונה הקבוצתית?
2. לאור דיווחי הקבוצות, מה עשוי לעודד בני נוער להתנדב?
3. באילו תחומים נוספים חשוב לפעול על מנת להיות מעורבים בחברה הישראלית?
4. באיזה אופן עשייה חברתית עשויה לתרום למילוי צרכים אישיים (השתייכות, מעמד, יוקרה, תחושת משמעותיות, מומחיות)?
5. מעורבות חברתית פירושה נתינה לזולת ולחברה, אך גם מימוש עצמי וצמיחה. האם אתם מסכימים עם אמירה זו? הסבירו מה משמעותה עבורכם כאזרחים ולחברה הישראלית.
6. בדו"ח קרמניצר "להיות אזרחים" (1997) – נאמר כי: "אצל חלק ניכר מן הישראלים תפיסת האזרחות היא בעיקרה פסיבית ועדיין לא קנתה לה אחיזה מספקת התפיסה שלפיה אזרחות היא העצמה לפעילות ענפה בתחום החברתי והפוליטי, המתבטאת ביכולות להשפיע על עיצוב התחום הציבורי". מה, לדעתכם, ההבדל בין אזרחות פסיבית לאזרחות פעילה? הביאו דוגמאות.
7. ישנן מדינות המתנות את קבלת האזרחות בתנאים שונים (ידיעת השפה, ידיעת הסמלים, בקיאות בחוקים בסיסיים, התנדבות בקהילה). האם לדעתכם יש לחייב אזרחים לפעילות בקהילה לפני קבלת האזרחות?
8. האם יש לחייב בני נוער לעשות דבר מה לפני קבלת תעודת זהות? אם כן, מה יש לחייב אותם לעשות? מדוע?
9. מה, לדעתכם, חשוב, כדאי ורצוי לעשות כדי לממש את היותכם אזרחי ישראל?